

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۴/۱۲/۱۶

پوهاند بشیر احمد زکریا

ترجمه: رحمت آریا

تصادم دیموکراسی ها

و

آتوکراسیها

قسمت پنجم

دوم : دیموکراسی ريفراندم مستقیم آتن (۴۶۰ - ۳۲۰ ق.م)

هر چند در یونان، دولت - شهر های دیگر با سیستم های تا حدودی دیموکراتیک مانند دولت - شهر های آرگوس، ایترای، رودز و سیراکوز [۱] وجود داشتند، اما آنها نمی توانستند بهترین دیموکراسی ريفراندم را در آن عصر نمایندگی کنند. معهدا دیموکراسی آتن که یکصد و چهل سال دوام آورد شاید بهترین نوع دیموکراسی با بلندترین درجه برابری سیاسی برای شهروندان واجد شرایط مرد بوده باشد. آن دیموکراسی یونان چنان زمینه سواد آموزی ابتدائی، تحصیلات اولیه، کار و استخدام، شرایط بهتر زندگی، اخلاق مدنی و صلح را به شهروندان خود زمینه سازی کرد که حسادت سائر دولت - شهر ها را بر انگیخت. با گذشت زمان و با افزایش روبه تزاید نفوس شهری هیچ فضا یا جای عملی برای تجمع این همه هزاران شهروند و افزایش مشکلات برای نشان دادن رأی خود چه از طریق بلند کردن صدای شان، یا بلند کردن دست های شان و یا انداختن سنگچل های رنگه در سبد رأی وجود نداشت. غالباً صدای رأی دهندگان شنیده نمیشد و یا بوسیله ثبت کنندگان رأی دیده نمی شدند که رأی خود را می دادند. تداوم چنین دیموکراسی مستقیم که بیشتر به عنوان دیموکراسی ريفراندم شناخته میشود نه (دیموکراسی نماینده) عملاً غیر ممکن شد. زمانیکه هزاران هزار شهروند نمی توانستند در مکان بزرگ زیر یک سقف برای بحث و یک مناظره باهم جمع گردند پس این پروسه غیر عملی شد که عمدتاً به دلیل مشکلات لوژیستیکی ارتباطات بود و با گذشت زمان به دیموکراسی نماینده روم تبدیل شد.

¹ - City-States of Argos, Erythrai, Rhodes and Syracuse

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولئ

دولت - شهر یونانی به عنوان *پولیس/پالیس* [2] [شهر - در یونانی - م] شناخته می‌شد که توسط کلیستنس [3] رهبری می‌شد، کسیکه *اولین دولت دیموکراتیک* را در ۵۰۸ - ۵۰۷ ق. م اساس گذاشت و به عنوان " پدر دیموکراسی " آن خوانده شد [4]. این در واقع تولد دیموکراسی "ریفراندم" بود که برای اداره موجود حکومتی، ودفاتر قضائیی آن و برای مجمع قانون گذار «ایکلیسیا» [5] که تنها و تنها متشکل از مردان آتنی بود، شهروندان عادی را بر حسب تصادف انتخاب می‌کردند، متمایز شد. [6].

شهروندان واجد شرایط می توانستند در مجمع عمومی قانونگذار صحبت کنند و رأی بدهند. ولی طبق رسوم، آنها مکلف بودند تا در کارزار های جنگی نیز شرکت نمایند. بنابر این دولت - شهر آن بطور مستقیم توسط شهریان واجد شرایط مجمع قانونگذار (ایکلیسیا) اداره می شد و (بولیا [7]) یا شورای متشکل از ۵۰۰ تن شهریان که توسط «ایکلیسیا» انتخاب می‌شدند برای اداره امور روزانه آن تعیین شد. بولیا در اصل از میان شورای اشراف که به پادشاهان سابق مشوره می دادند، شکل گرفته بود. در این دیموکراسی جدید، اعضای شورا بوسیله (قرعه [8]) فقط برای یکسال انتخاب می شدند. تحت زعامت (سولون [9]) فیصله های مهم محکمه در دربار مردم (هیلیا [10]) شنیده می‌شد. با حذف فقیر ترین طبقه، (بولیا) ۴۰۰ - ۵۰۰ عضو داشت؛ بلندترین چوکی های دولتی (ارکونز) (مجریان قانون [11]) تنها برای دسته ثروتمند و پر عاید اختصاص داده شده بود. فقط ۵۰ نفر از اعضای شورای ۵۰۰ نفره به عنوان رهبران (بولیا) بنام (پریستانی [12]) برای مدت یکسال انتخاب می‌شدند. هر ماه یک پریستانی جدید انتخاب می‌شد و جایگزین پریستانی اسبق می‌شد. بولیا به استثنای روز های جشن و روز های بد شگون، همه روزه جلسه دائر می‌کرد. ارسطو می گوید: در پهلوی سائر اصلاحات، کلیستن سوگند بلوتیک [13] را هم معرفی کرد که برای اعضای جدید شورا پس از گذراندن مؤفانۀ (داکومینزیا [14]) (بررسی) ملزم شد. ۹ تن رئیس (پرودروی [15]) به قید قرعه انتخاب می‌شد و فقط یکبار لقب را به دست می آورد، صورت جلسات را نظم می بخشید او رأی ها را ارزیابی می‌کرد. مجمع مردم (اکلیسیا) این قدرت را داشت تا هر شهروندی را از آن با رأی مخفی که

2 - polis

3 - Cleisthenes

4 - Boardman, John (1988). The Cambridge Ancient History, Vol 4. Cambridge University Press. ISBN 9780521228046

5 - Ekklesia

6 - Beck, H, A Companion to Ancient Greek Government, John Wiley & Sons, 2013

7 - Boule (bolai)

8 - Sortition: تقسیم با قرعه: یکی از روش های حکومت است که در آن مقامات سیاسی از طریق نمونه گیری تصادفی از میان مجموعه ای بزرگی از نامزدها انتخاب می‌شوند. منطق نهفته در این پروسه از این دیدگاه منشاء می‌گیرد که "قدرت فساد آور است." به همین دلیل آتنی های باستان، هنگام انتخاب افراد برای گرفتن قدرت سیاسی، بجای انتخابات از روش نمونه گیری تصادفی از میان جمعیت استفاده می کردند. بنابر این در دیموکراسی آتن باستان، تقسیم با قرعه روش سنتی و اصلی برای انتصابات سیاسی بود و استفاده از آن به عنوان یکی از خصوصیات اصلی یک دیموکراسی واقعی در نظر گرفته می‌شد. امروزه sortition معمولاً برای انتخاب اعضای هیئت منصفه در سیستم های حقوقی مبتنی بر کامن لا استفاده می‌شود. - م

9 - 'Solon' سولون: ۶۳۰ - ۵۳۰ ق. م. دولتمرد، قانونگذار، عضو هیئت مقننه و شاعر یونان بود. - م

10 - Heliata

11 - Archons (magistrates)

12 - prytany

13 - Bouleutic Oath

14 - dokimasia (investigation).

15 - Proedroi

د پانوی شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

برای مردم (پولیس/ پالیس) یا بسیار نیرومند یا خطرناک شده بود طرد کند؛ اعضای ایکلیسیا متشکل از مردان ۱۸ ساله یا بالاتر از آن بودند که از آزادی بیان، و رأی برخوردارند بودند اما قضات یا اعضای هیأت مجریه قانون و هیئت منصفه باید بیش از ۳۰ سال می داشتند. متأسفانه زنان، بردگان، و ساکنان خارجی کاملاً از روند سیاسی حذف شده بودند.^[16]،^[17]

در نیمه اول قرن ۴۰۰ ق.م. گزنفون که خود یکی از نخبه گان آتن بود عمدتاً برای مخاطبان قشر نخبه گان در باب آموزش شهروندی نخبه گان می نوشت. گزنفون طبقه ممتاز یا نخبه خود را صدا میزد تا " تصورات برتری پسندانه خود را بر اساس تولد یا ثروت کنار بگذارند و خود را به عنوان افرادی که می توانند رهبریت مؤثری در این زمینه داشته باشند باز آفرینی نمایند، افرادی که توانایی رهبریت مؤثر به شهر دیموکراتیک داشته و در خدمت شهروندان آن باشند. گزنفون اشرافی غول آسا یا خیلی سترگ نبود که در محیط دیموکراتیک جا نه داشته باشد... اما یک متفکر و اصلاح طلب پراگماتیک یا عملگرا بود که در صدد دادن اطمینان به اعضای شایسته نخبگان بود تا قدم بردارند و در چهارچوب دیموکراسی رهبری را به عهده بگیرند" گفتار از متیو. ر. کریس.^[18]،^[19]،^[20]،^[21]،^[22]،^[23]،^[24]

---

¹⁶ - Sommerstein, Alan. Oath and State in Ancient Greece. Walter de Gruyter. ISBN 9783110285383, 2012.

¹⁷ - Aristotle. Constitution of the Athenians. 22.2 During, Ingemar, Aristotle in the Ancient Biographical Tradition, Goteborg, 1957.

¹⁸ -Christ, Matthew R. Xenophon and the Athenian Democracy: The Education of an Elite Citizenry. Cambridge University Press, 2020.

¹⁹ -Ferguson J, et al. Political and Social Life in the Great Age of Athens. Ward Lock Education Co Ltd. 1979.

²⁰ -Thucydides. The Landmark Thucydides. Free Press, 1998.

²¹ -Herodotus. The Landmark Herodotus. Anchor Books, 2009

²² -Nichols T, et al. The Oxford Handbook of Hellenic Studies. Oxford University Press, 2009

²³ -Kizil, A, et al. A Companion to the Classical Greek World. Wiley-Blackwell, 2010.

²⁴ -Hornblower, S. The Oxford Classical Dictionary. Oxford University Press, 2012.

نقاشی قرن نهم بوسیله فیلیپ فولتز که پریکلس سیاستمدار آتنی را در حال سخنرانی مشهور در مراسم تشییع جنازه سربازان جنگ در مقابل مجمع مردم به تصویر می کشد

بقیه دارد

کل شهروندان دولت – شهر آتن

[آرشیف: مقالات پوهاند بشیر احمد زکریا](#)

د پانو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په خیر و لولئ